

PRAWO

Odbudować prymat konstytucji

ALEKSANDER HALL,
HUBERT IZDEBSKI,
KAZIMIERZ M. UJAZDOWSKI,
ANDRZEJ ZOLL

Nie można godzić się
na nowelizację konstytucji
przy podporządkowaniu TK i KRS
władzy politycznej większości.

Odpowiedzialność za dobro Rzeczypospolitej i ochronę praw obywateli wymaga przywrócenia Konstytucji RP rangi rzeczywiście praw podstawowych dla państwa, jak sama określa się ona w preambule, i najwyższego prawa Rzeczypospolitej, jak określa ją jej art. 8 – a wobec tego stosowania konstytucji w pełnym zakresie, zgodnie z właściwą jej aksjologią. Przepisów prawa, tym bardziej prawa najwyższego, nie zmienia się ad hoc, choćby w najlepiej pojętym celu – szczególnie gdy prawo, w tym konstytucję, traktuje się wybiórczo i instrumentalnie.

Pierwszym celem jakiegokolwiek nowelizacji konstytucji musi być odzyskanie przez nią samej mocy nadrzędnej. Wszelkie projekty nowelizacji mogą wobec tego być rozważane pod warunkiem, że spowodują naprawę fundamentalnych szkód ustrojowych wyrażonych przez obecny obóz władzy – usuną skutki w postaci destrukcji podmiotowości Trybunału Konstytucyjnego i skruszenia niezależności sądownictwa, gwarancji ochrony wolności i praw człowieka i obywatela.

W pierwszej kolejności chodzi zatem o odbudowę niezależnego Trybunału Konstytucyjnego, zdolnego do kontrolowania zgodności z prawem najwyższym aktów stanowienia prawa. Za równie ważne uznajmy istnienie gwarancji niezależności sądownictwa, które wspomagają niezależność sędziów. To z kolei wymaga tego, by reprezentacja sędziów w Krajowej Radzie Sądownictwa, zgodnie z założeniami konstytucji i z wieloletnią praktyką ustrojową, miała podmiotowy charakter. Przywrócenie własnej reprezentacji sędziów w radzie sądowniczej stanowi elementarny warunek wyzwolenia sądownictwa ze stanu zawłaszczenia.

Podejmowanie prób jakiegokolwiek nowelizacji ustawy zasadniczej bez rozwiązania tych dwóch kwestii oznaczać musi utrzymywanie modelu władzy arbitralnej, działającej poza granicami prawa i niezwiązanej wymogiem respektowania wolności i praw człowieka i obywatela – praw podstawowych. Dlatego też uważamy, że wszelkie projekty nowelizacji konstytucji, w tym zasługujący na wsparcie postulat

wprowadzenia do niej rozdziału europejskiego – mogą być rozważone pod warunkiem wprowadzenia do samej nowelizacji norm naprawczych.

Proponujemy zatem przywrócenie w drodze nowelizacji konstytucji niezależności Trybunału Konstytucyjnego. Nowelizacja prowadząca by nową formułę kształtowania składu sądu konstytucyjnego, a w przepisach przejściowych kończyłaby w terminie miesiąca funkcjonowanie TK w obecnym kształcie.

W związku z tym poddajemy pod rozważenie wybór 15 sędziów TK: przez Sejm (8 sędziów) i Senat (7 sędziów). W obu izbach wybór sędziów wymagałby uzyskania kwalifikowanej większości dwóch trzecich głosów, taka wymagająca konsensus procedura chroniłaby podmiotowość TK przed uzależnieniem od większości politycznej.

Drugim elementarnym warunkiem nowelizacji powinno być uszytywanie regulacji poprzez podkre-

”

Proponujemy
przywrócenie w
drodze nowelizacji
Konstytucji RP
niezależności TK

śle zasady podmiotowej reprezentacji sędziów w KRS – wraz z zakończeniem bytu neo-KRS znajdującej się pod kontrolą sejmowej większości, podobnie jak w pierwszym przypadku obowiązywałby termin miesiąca.

Podkreślamy, że nie można godzić się na nowelizację konstytucji przy podporządkowaniu TK i KRS władzy politycznej większości. Jednocześnie przedstawiamy propozycję, której przyjęcie oznaczać będzie przywrócenie podstawowych warunków spełnienia wymaganego w art. 2 i 7 Konstytucji RP praworządnego działania organów władzy publicznej. Propozycja służy powrotowi Polski do rodziny państw o cywilizowanym ustroju, przywróceniu rzeczywistego prymatu Konstytucji RP, a także otwiera możliwość realizacji zasadnych postulatów rewizji, obowiązującej już od ćwierćwiecza, konstytucji.

/o/